

Maakunnan ilmastokehittämisen yhteiset suuntaviivat

Monikäyttöiset metsät ja ilmastotavoitteet Varsinais-Suomessa -webinaari 23.9.2021

suunnittelujohtaja Heikki Saarento | Varsinais-Suomen liitto

miksi, millä, miten?

Maakunnan liiton tehtävät

MRL 25 §

Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, muuta alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellinen kehittämisohjelma. Alueellisesta kehittämisohjelmasta säädetään erikseen.

Maakunnan suunnitteluun kuuluvat maakuntasuunnitelma, muuta alueiden käytön suunnittelua ohjaava maakuntakaava ja alueellinen kehittämisohjelma. Alueellisesta kehittämisohjelmasta säädetään erikseen.

Maakunnan suunnittelussa otetaan huomioon valtakunnalliset tavoitteet sovittaen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. **Maakuntasuunnitelmassa osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys.**

Maakuntajaosta säädetään erikseen.

ALKE-laki 17 § 1.9.2021 alkaen

Maakunnan liitto vastaa aluekehittämisen strategisesta kokonaisuudesta ja siinä tehtävässä:

- 4) edistää saavutettavuutta sekä vastaa **maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtamisesta ja suunnitelman yhteensovittamisesta** ja suunnitelman muualla kuin Helsingin seudulla;
- 5) edistää **luonnonvarojen kestävää käyttöä ja ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen yhteensovittamisesta** maakunnan muiden suunnitelmien ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman kanssa muualla kuin Helsingin seudulla;
- 5) edistää **luonnonvarojen kestävää käyttöä ja ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista ja laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyötä** sekä vastaa suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa;
- 5) edistämällä maakunnan yleistä kehittämistä ja etuja.

Maankäyttö- ja rakennuslaki 2000

1 § Lain yleinen tavoite:

Tämän lain tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset *hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväää kehitystä...*

5 § Alueiden käytön suunnittelun tavoitteet:

Alueiden käytön suunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteiseen suunnitteluun ja riittävään vaikutusten arviointiin perustuen edistää

...

3) rakennetun ympäristön kauneutta ja kulttuuriarvojen vaalimista;

4) luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen säilymistä;

5) ympäristönsuojelua ja ympäristöhaittojen ehkäisemistä;

6) luonnonvarojen säästeliästä käyttöä;

...

22 § Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

28 § Maakuntakaavan sisältövaatimukset...

Kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota

1) maakunnan tarkoituksenmukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen;

2) alueiden käytön ekologiseen kestävyYTEEN;

3) ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin

4) vesi- ja maa-ainesvarojen kestäväään käyttöön;

5) maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin;

6) maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen; sekä

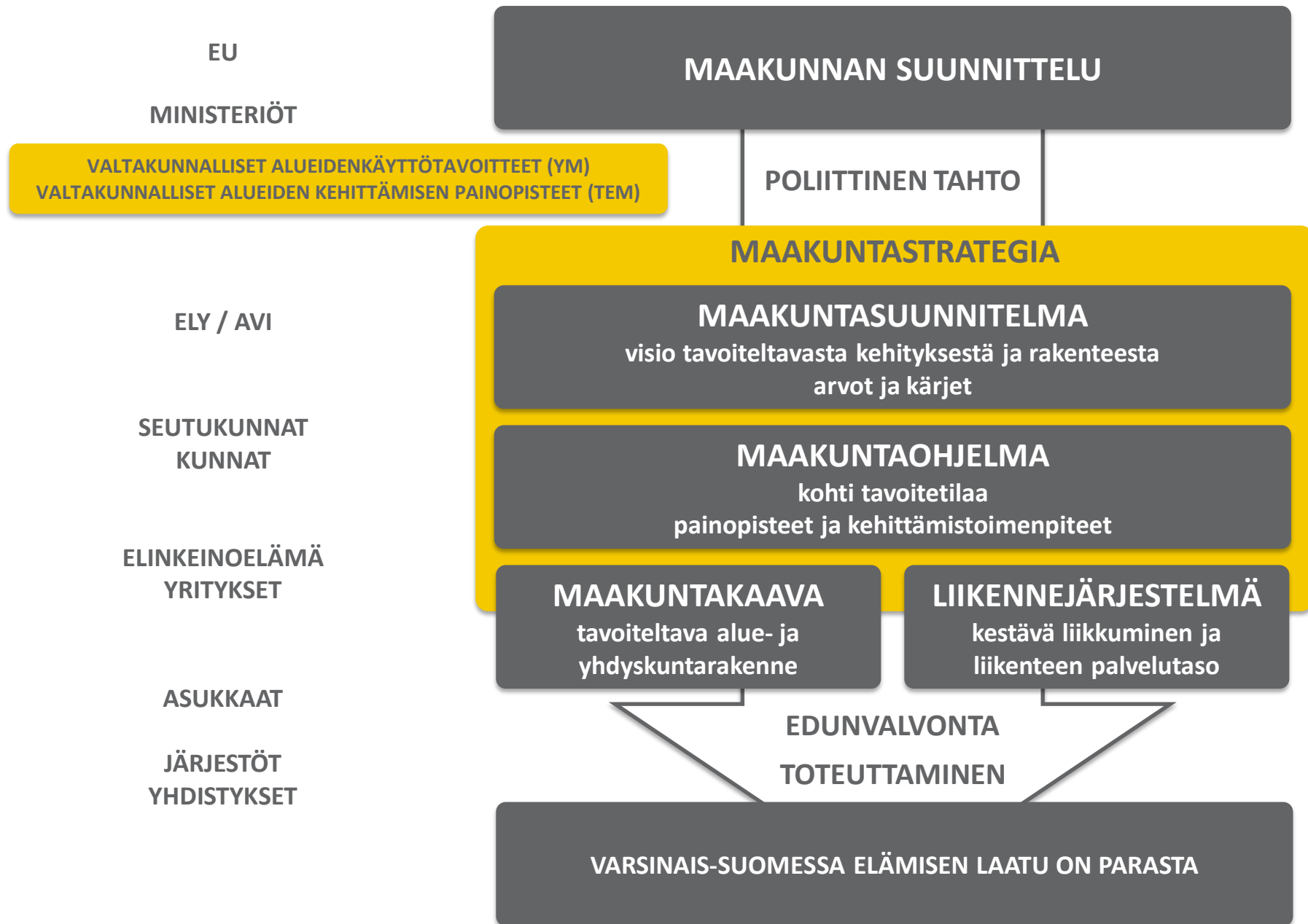
7) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyYTEEN.

...

miksi, millä, miten?

VARSINAIS-SUOMEN ILMASTOTIEKARTTA

Tavoitteet ja toimenpiteet vuoteen 2030

MRL / KRL / VAT / MS / MK / LJS / MAL

Ilmastotiekartta / suunnittelun tavoite- ja toimenpideketjut

Varsinais-Suomi toteuttamassa hiilineutraalia Suomea 2035

Kiertotalouden tiekartta

Suunnittelu-/tavoiteketju

MAL-SOPIMUS

KUNTAKAAVAT

MAAKUNTASUUNNITELMA / MAAKUNTAKAAVA

ALUEELLINEN LJS

RAKENNEMALLI

ALUEELLINEN SUUNNITTELUYHTEISTYÖ

VALTAKUNNALLINEN LJS

VAT

KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ, VOIMASSA OLEVA JA PÄIVITTYVÄ

KANSAINVÄLISET JA KANSALLISET TAVOITTEET JA SITOUMUKSET

Suunnittelu-/tavoiteketju

MAL-SOPIMUS

KUNTAKAAVAT

MAAKUNTASUUNNITELMA / MAAKUNTAKAAVA

ALUEELLINEN LJS

RAKENNEMALLI

VARSINAIS-SUOMEN ILMASTOTIEKARTTA

ALUEELLINEN SUUNNITTELUYHTEISTYÖ

VALTAKUNNALLINEN LJS

VAT

KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ, VOIMASSA OLEVA JA PÄIVITTYVÄ

KANSAINVÄLISET JA KANSALLISET TAVOITTEET JA SITOUMUKSET

KUNTAKAAVAT

VALTAKUNNALLINEN LJS

VARSAINAI-SUOMEN ILMASTOTIEKARTTA

MAL-SOPIMUS

ALUEELLINEN LJS

KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ, VOIMASSA OLEVA JA PÄIVITTYVÄ

MAAKUNTASUUNNITELMA / MAAKUNTAKAAVA

VAT

KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ, VOIMASSA OLEVA JA PÄIVITTYVÄ

RAKENNEMALLI

ALUEELLINEN SUUNNITTELUYHTEISTYÖ

KASAINVÄLISET JA KANSALLISET TAVOITTEET JA SITOUMUKSET

miksi, millä, miten?

Maakuntastrategia 2014/2017

VARSINAIS-SUOMESSA ELÄMISEN LAATU ON PARASTA

Menestyvää ja hyvinvoivaa maakuntaa rakennetaan yhteistyöllä ja kumppanuudella

KUMPPANUUS

Visiota toteutetaan kumppanuudella, jossa yhdessä asetetaan tavoitteita maakunnan tulevaisuuden rakentamiseksi. Se tarkoittaa sitoutumista yhteiseen työhön ja yhteisiä keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi. Maakuntastrategia haluaa mukaan varsinaissuomalaiset asukkaat, yritykset, koulutuksen tuottajat, järjestöt - kaikki maakunnan toimijat.

Visio voidaan saavuttaa innovatiivisessa ilmapiirissä, jossa on mahdollista tehdä kokeiluja ja toimia uusilla tavoilla - saa myös erehtyä ja epäonnistua menettämättä avoimuutta. Maakunnassa keskitytään erityisesti osallisuutta, avoimuutta, kohtaamista, vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä parantavien toimenpiteisiin.

Varsinais-Suomessa panostetaan osallistumisen edistämiseen, asiakaslähtöisen palvelukulttuurin kehittämiseen, hyvään uudistuvaan johtamiseen sekä henkilöstön osaamisen parantamiseen. Lähivaikuttamisesta tehdään helppoa ja innostavaa. Asukaslähtöisen kansallisyhteiskunnan aktiivisuutta ja luovuutta tuetaan ja edistetään.

Kumppanuus on ajattelutapa, jossa yhteinen päämäärä nähdään tärkeimpänä kuin yksittäinen hyöty. Jokaisella alueella on oma identiteettinsä ja merkityksellinen rooli kokonaisuudessa, jossa merkitystä on vahvuuksien ja ominaispiirteiden kehittämisellä, ei lopulta enää henkisillä ja maantieteellisillä rajoilla.

TULEVAISUUS MUODOSTUU VALINNOISTA NYT Tämän tekemisen tuloksena on yhteinen, selkeä ja yksiselitteinen tulevaisuuttamme näkökulma ja yhteinen näkemys siitä, millä tavoin tulevaisuutemme rakennetaan. Kumppanuus on toimintatapa, joka hyödyntää kaikkien voimavaroja ja tukee yhteisen tulevaisuuden rakentamista. Yhteistyö on avain onnistuneeseen tulevaisuuteen.

YHDESSÄ RAJAT YLITTÄEN Kumppanuusfoorumi on strategian päätoimenpide, joka kokoaa avoimen datan ja yhdistää tiedon, tekijät ja verkostot, joiden tavoite on saavuttaa yhdessä enemmän. Se koostuu työryhmistä, teemafoorumista ja lukuisista maakunnan toimijoista. Se lisää kohtaamista, joi-

LÄHESTYTTÄVÄ ITÄMEREN PORTTI Kehitetään Varsinais-Suomesta kansainvälinen yhteistyökeskus Itämeren alueella hyödyntäen Pohjoisen kasvuyöhykkeen potentiaalia.

INNOVOIVAA EDELLÄKÄVIJYYTTÄ Edistetään korkeakoulujen syvämpää yhteistyötä ja sen elinkeinoelämän kilpailukykyä vahvistamalla.

Varsinais-Suomessa elämisen laatu on parasta
Menestyvää ja hyvinvoivaa maakuntaa rakennetaan yhteistyöllä ja kumppanuudella

KUMPPANUUSFOORUMI ON STRATEGIAN PÄÄTOIMENPIDE

Kumppanuusfoorumi on varsinaissuomalaisen maakuntastrategiaa toteuttavien toimijoiden verkosto ja varsinaissuomalaisen yhteistyön syyttäjä: ikkuna maakunnalliseen yhteistyöhön ja toimintaan. Yhdessä alustetaan, suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyötoimia, joiden avulla yhteistyötoimintatapa on mahdollista. Foorumi on avoin ja läpinäkyvä, ja sen avulla voidaan luoda yhteistä näkökulmaa ja yhteisiä tavoitteita. Foorumi on strategian päätoimenpide, joka kokoaa avoimen datan ja yhdistää tiedon, tekijät ja verkostot, joiden tavoite on saavuttaa yhdessä enemmän. Se koostuu työryhmistä, teemafoorumista ja lukuisista maakunnan toimijoista. Se lisää kohtaamista, joi-

ihmisten muodostamat verkostot ja avoin tieto ovat Kumppanuusfoorumin peruspilareita. Näkyvät verkostot ovat vetovoimatekijä niin kansainvälisesti kuin kansallisestikin. Alueet, joiden toimijoiden hyvät yhteydet on tunnistettu, ovat vahvoilla.

TP V1. Vahvistetaan kuluttajavalintojen voimaan perustuvia lähtökohtamalleja ja edistetään Lounais-Suomen ympäristö-ohjelman viittä kehityspolkuja.

TP Y1. Edistetään kumppanuutta ja rohkeita kokeiluja dynaamisen yhteistyökulttuurin edistämiseksi maakunnassa.

TP S1. Edesautetaan digitaalisten ja fyysisten, myös kielellisesti saavutettavien kohtaamispaikkojen luomista, joi-

TP R1. Edesautetaan materiaali-, energia-, ravinne- ja resurssitehokkuutta sekä ilmi-

TP V2. Muodostetaan Lounais-Suomesta positiivisen rakennemuutoksen pilottilaue.

TP Y2. Luodaan maakunnalliset järjestö- ja kulttuuriyhteistyömallit.

TP S2. Kehitetään Varsinais-Suomesta kansainvälinen yhteistyökeskus Itämeren alueella hyödyntäen Pohjoisen kasvuyöhykkeen potentiaalia.

TP R2. Tehdään Varsinais-Suomesta dataliiketoiminnan edelläkävijä. Edistetään laajasti avoimena tietona saatavien dataperustaisen liiketoimintakosysteemin kehittämistä.

TP V3. Luodaan aktiivisen vuoropuhelun malli maakunnalliseen vuoropuheluun eri koulutusasteilla ja -muotoilla. Mallin toteuttamisesta sekä kummiyhteyksistä ja kohdistamista toimenpiteistä eri koulutusasteilla on luotava malli.

TP Y3. Varmistetaan osaavan työvoiman saatavuus ja elinikäisen oppimisen edellytykset eri aloilla maakunnan kilpailukykyyn takaamiseksi.

TP S3. Varmistetaan Tunnin juna -suunnittelun ripeä eteneminen sekä rannikon, sisämaan sekä maakunnan sisäisten liikenneyhteyksien toimivuuden ja kehittämisen edistäminen.

TP R3. Tehdään Varsinais-Suomesta dataliiketoiminnan edelläkävijä. Edistetään laajasti avoimena tietona saatavien dataperustaisen liiketoimintakosysteemin kehittämistä.

TP V4. Edistetään kasvuyrittäjyyttä, omistajanvaihdoksia ja innovaatiovalmiuksia sekä yrittäjyyskasvatusta.

TP Y4. Edistetään kasvuyrittäjyyttä, omistajanvaihdoksia ja innovaatiovalmiuksia sekä yrittäjyyskasvatusta.

TP S4. Kehitetään toimintamallit, jotka yhdistävät perinteisen ja digitaalisen koulutuksen. Kaikki koulutustasot otetaan huomioon.

TP R4. Edistetään korkeakoulujen syvämpää yhteistyötä ja sen elinkeinoelämän kilpailukykyä vahvistamalla.

TP V5. Varmistetaan tiedon kulku kestävän alue- ja yhteiskuntarakenteen suunnittelussa ja kehittämistyöryhmissä sekä yhteistyöryhmissä ja kehittämistyöryhmissä.

TP Y5. Varmistetaan tiedon kulku kestävän alue- ja yhteiskuntarakenteen suunnittelussa ja kehittämistyöryhmissä sekä yhteistyöryhmissä ja kehittämistyöryhmissä.

TP S5. Osaava toisen asteen ammatillisen koulutuksen reformin varmistaminen koulutustarjonnan toiminnallinen ja sisällöllinen uudistuminen sekä tarvelähtöisen toimiva järjestäjäverkosto.

TP R5. Edistetään rakennusteknologiaa käyttäviä ja tehostavia teknisten tilojen käyttäytöitä.

TP V6. Edistetään ympäristö- ja elinkeinoelämän yhteistyötä ja yhteistyöryhmissä ja kehittämistyöryhmissä.

TP Y6. Edistetään ympäristö- ja elinkeinoelämän yhteistyötä ja yhteistyöryhmissä ja kehittämistyöryhmissä.

TP S6. Edistetään merialue- ja maatalousalan yhteistyötä ja yhteistyöryhmissä ja kehittämistyöryhmissä.

TP R6. Varmistetaan koulutuksen reformin varmistaminen varsinaissuomalaisessa korkeakoulu-

VARSINAIS-SUOMEN MAAKUNTASTRATEGIA
MAAKUNTASUUNNITELMA 2035+ | MAAKUNTAOHJELMA 2014 - 2017

Maakuntastrategia 2021 – luonnos kommenteilla

Kestävien kumppanuuksien Varsinais-Suomi – Kumppanuusstrategia 2.0

Ilmastoteema poikkileikkaavana

VISIOT

Puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestävän kasvun hiilineutraali edelläkävijä.

Jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta.

Yhdessä tekemisen ja tietoon perustuvien päätösten maakunta.

Muutoksia ennakoiva ja kasvuhakuinen digimaakunta.

ARVOT

Vastuullisuus – osana luontoa

Luottamus – kaikki mukana

Saavutettavuus – vahvat elinkeinot

Uteliaisuus – uutta tehden, tekevät verkostot

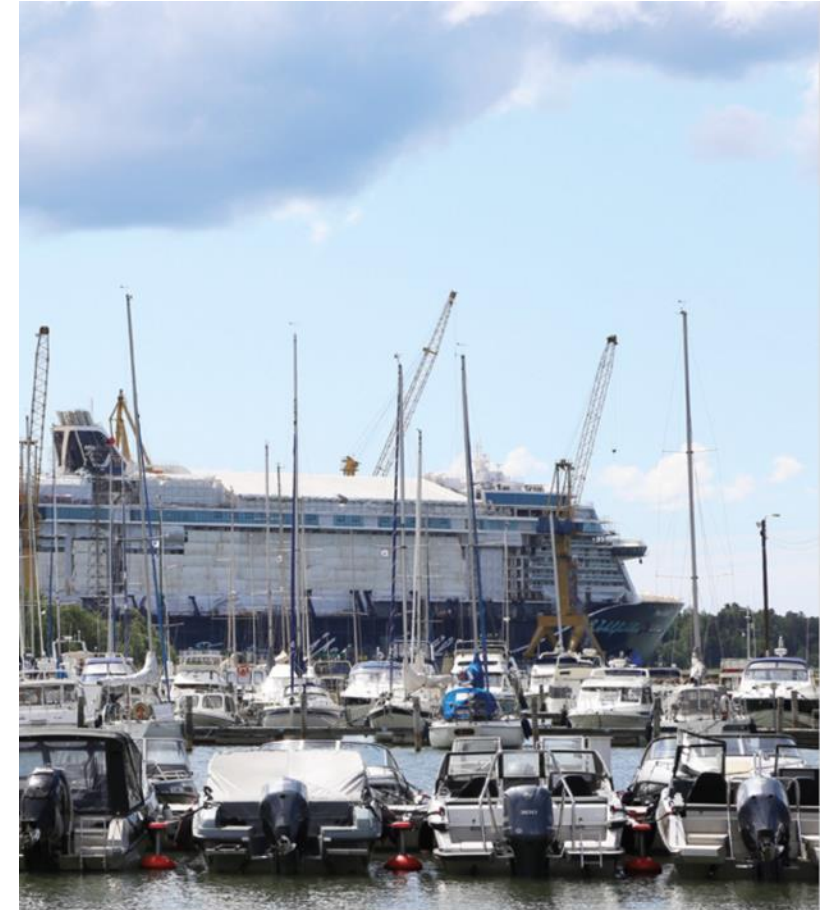

- **Rakennamme** kokeilualustoja innovaatioille ja laadimme TKI-tiekartan
- **Vahvistamme** rekrytointikanavia ja työharjoittelumalleja oppilaitosten ja yritysten välille
- **Teemme** VS:sta maatalouden kestävien ratkaisujen pilotointialueen
- **Teemme** VS:sta kestävän matkailun edelläkävijämaakunnan
- **Rakennamme** hiilineutraalia energiajärjestelmää
- **Edistämme** ja kokeilemme uusia kestäviä liikkumisen ja logistiikan ratkaisuja
- **Tuemme** hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

Maakuntaohjelman toimenpiteet, esimerkkejä

Arvot maakunnan suunnittelussa

- **Saavutettavuus:** maakuntakaavoitus ja liikennejärjestelmäsuunnittelu, visio toimivasta ja kestävästä maakunnan ja koko Etelä-Suomen laajuisesta asunto ja työmarkkina-alueesta...
  - TPLMK > kasvu sisäänpäin, kestävä liikkuminen
  - LAVMK > kestävä, monimuotoinen, virkistävä
- **Vastuullisuus / Resurssiviisaus:** kiertotalouden tiekartta, älykkään erikoistumisen teemat, kokonaisvaltainen ilmastokehittäminen: energiakysymysten lisäksi luonnon, luonnon monimuotoisuuden ja rakennetun ympäristön näkökulmat
- **Uteliaisuus / Pitkäjänteisyys:** rakenne muuttuu hitaasti, keskeistä toimintaan vaikuttaminen, myös yksilön toimintaan ja valintoihin, rohkeus uusiin avauksiin
- **Luottamus / Yhteistyötaidot:** kumppanuus ja osallistavat prosessit: tuotetaan yhteisisissä prosesseissa ja hankkeissa tietoa ja sisältöä muiden työhön ml. **metsäohjelma...**

LEGEND

1d Yhdyskuntarakenteen aiheuttamat häiriötekijät metsäympäristöön

1e Hirvieläinten ja linnuston tärkeät alueet ja reitit

Ekologisina alueina ja reitteinä on taustakartassa esitetty hirvieläinten käyttämät alueet ja reitit.

Varsinais-Suomen maakunnallisesti tärkeät lintualueet 2007-2018 (MAALI) (Turun lintutieteellinen yhdistys 2019) raportin perusteella on taustakartalla esitetty maakunnallisesti tärkeät lintualueet.

Muiden ekologisten yhteyksien määrittämisen pohjaksi maakuntakaavaan ei ole saatavilla käyttökelpoista ja tutkittua tietoa. Kartassa ei ole kyselyominaisuuksia.

1f Vaihemaakuntakaavaehdotuksen geologisesti arvokkaat alueet

1g Vaihemaakuntakaavaehdotuksen geologisesti arvokkaiden alueiden ja pohjavesialueiden suhde voimassa olevan...

1h Meren luontoarvot

1i Ihmistoiminnan paineet merialueilla

2a Voimassa olevan maakuntakaavan retkeily-, matkailu- ja virkistysmerkinnät

2b Maisema-alueet, rakennettu kulttuuriympäristö, muinaisjäännökset ja perinnebiotoopit

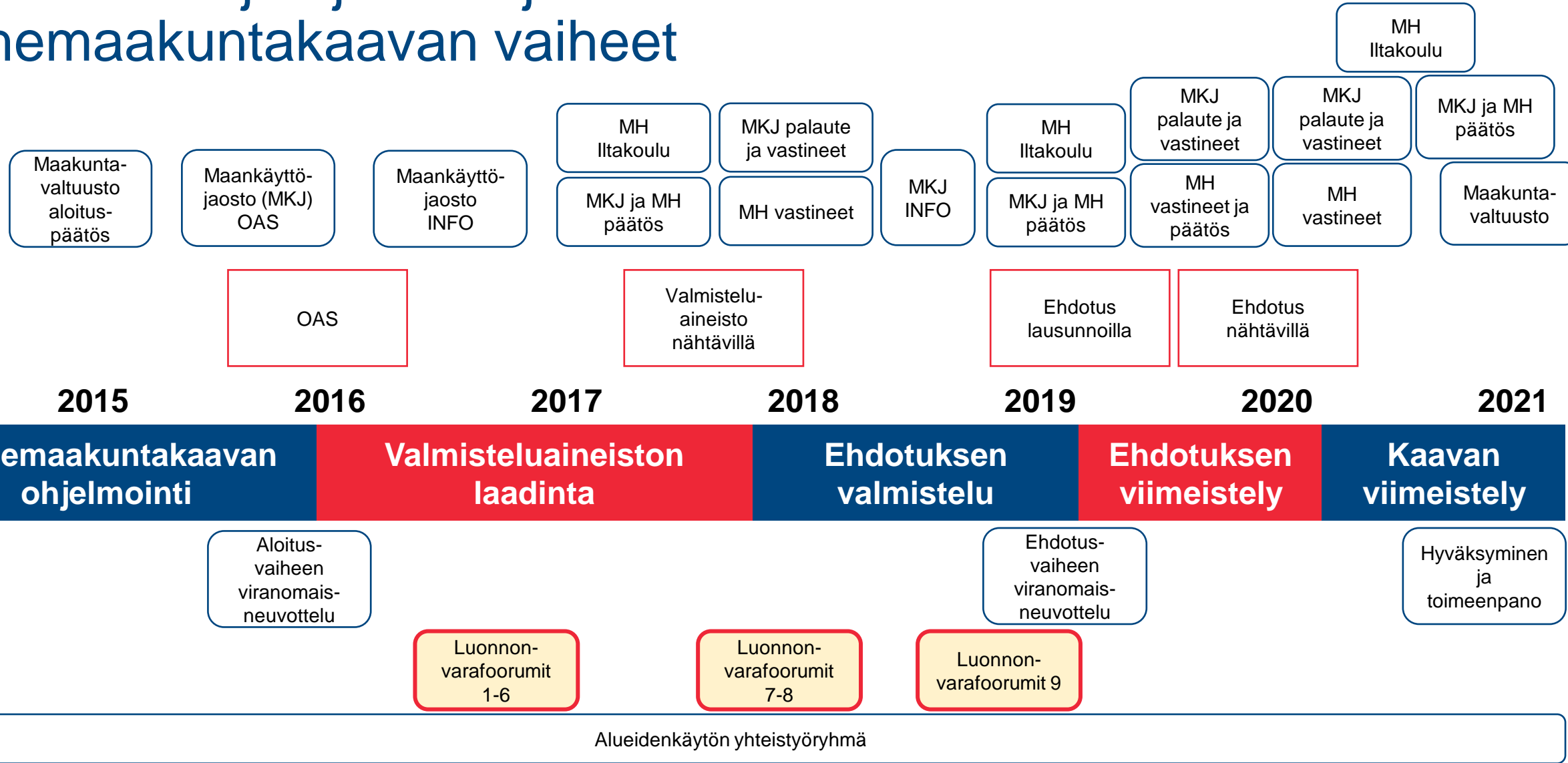

Prosessi lopputulosta arvokkaampi

[LAVMK taustakartasto](#)

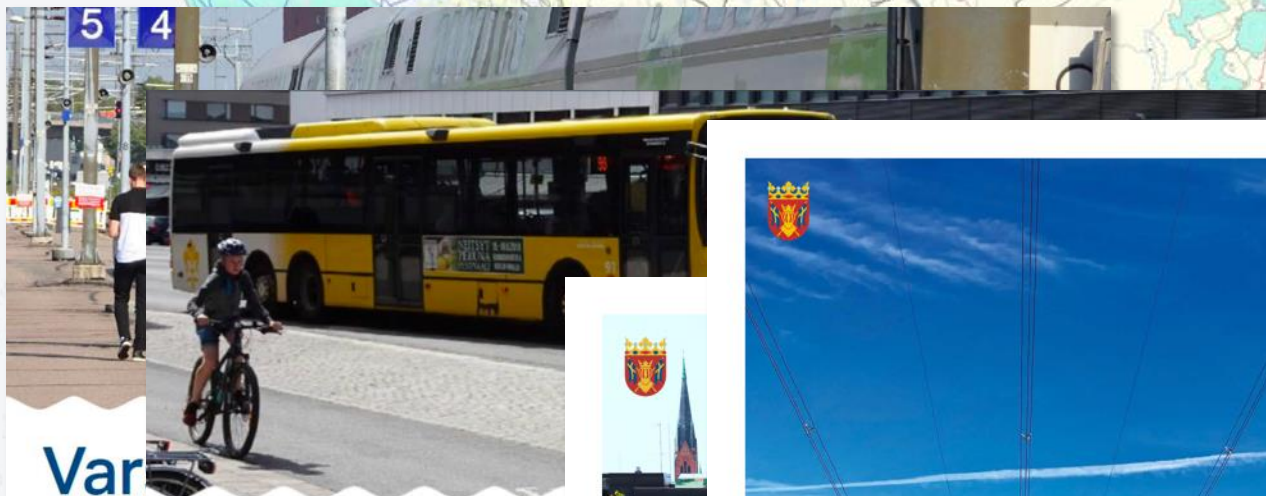
Powered by
esri

Luonnonarvojen ja -varojen vaihemaakuntakaavan vaiheet

Maakuntakaavan uudistaminen

Var
liike
202
Turun kaupun
liikennejärjes
2020

Varsinais-Su
Egentliga Fir

Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

VARSINAIS-SUOMEN LUONNONARVOJEN JA -VAROJEN
VAIHEMAAKUNTAKAAVA
KAAVASELOSTUS
14.6.2021 / 13.9.2021

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO
EGENTLIGA FINLANDS FÖRBUND
REGIONAL COUNCIL OF SOUTHWEST FINLAND

VARSINAIS-SUOMEN TAARJAMJEN MAANKAYTON,
LIIKENTEEN VAIHEM

VARSINAIS-SUOMEN LIITTO
EGENTLIGA FINLANDS FÖRBUND
REGIONAL COUNCIL OF SOUTHWEST FINLAND

- Aluerakenteen visio 2040+
- seuranta
- ajantasaisuuden arviointi
- selvitykset
- KRL ?

-SUOMEN
IEKARTTA

mpiteet vuoteen 2030

ssa hiilineutraalia Suomea 2035

Maakuntastrategia 2040+

<https://kumppanuusfoorumi.fi/maakuntastrategia/uusi-maakuntastrategia-2040/>

Maakuntakaavat

<https://www.varsinais-suomi.fi/fi/tehtaevaet-ja-toiminta/suunnittelu-ja-kaavoitus>

Liikennejärjestelmäsuunnittelu

<https://www.varsinais-suomi.fi/fi/tehtaevaet-ja-toiminta/suunnittelu-ja-kaavoitus/liikennejarjestelmatyo>

MAL-sopimukset

<https://ym.fi/maankayton-asumisen-ja-liikenteen-sopimukset>

Varsinais-Suomen ilmastotiekartta

<https://ymparistonyt.fi/teemat/hiilineutraalilounaissuomi/varsinais-suomen-ilmastotiekartta-2030/>

Varsinais-Suomen kiertotalouden tiekartta

<https://kiertotaloudenvarsinaissuomi.fi>

Varsinais-Suomen

maakuntastrategia 2040+

Valmistelu on käynnissä,

tutustu ja osallistu!